

1. ANLAYALIM

a. Aşağıda verilen iki metin arasındaki farkları düşününüz. Hangi metin, anlatılmak isteneni daha etkili ve akılda kalıcı biçimde anlatmıştır? Sebebinizi açıklayınız.

Türkçem, Dertli'nin sazında ve her sözde parlar. Yunus Emre'nin izinde Türk'üz, Türkçe konuşuruz.

Türkçem Dertli'nin sazında,
Parlar her ata sözünde.
Yunus Emre'nin izinde,
Türküz Türkçe konuşuruz.

İkinci metin daha etkili ve akılda kalıcıdır. Çünkü şiir şeklinde yazılmıştır, uyak ve ritim vardır; duyguyu daha güçlü hissettirir. Birinci metin ise düz yazı olduğu için aynı etkiyi vermez.

Hatırlayalım

Şiirin her bir satırına dize denir. Dört dize ile bölümlerden oluşmuş şiir veya şiir bölümüne dördlük denir.

b. "Hatırlayalım" bölümünden hareketle aşağıdaki ifadeyi tamamlayınız.

Okuduğumuz şiirde 32 dize ve 8 dördlük vardır.

c. Şiirde ahengi sağlayan kelime/kelime gruplarının altını etkinliğin "a" maddesindeki gibi şiir üzerinde çizin. Şiirin her dördlüğünde tekrar eden dize hangisidir? Söyleyiniz.

Şiirde her dördlükte tekrar eden dize "Türküz, Türkçe konuşuruz." dizisidir. Bu tekrar şiire ahenk katmıştır.

ç. Bu ahenk unsurları şiirin okunuşuna nasıl etki etmektedir? Söyleyiniz.

Tekrarlanan dizeler ve uyumlu kelimeler şiiri daha akıcı, ritimli ve ezberlenmesi kolay hâle getirmiştir. Okurken coşku ve birlik duygusu verir.

2. ANLAYALIM

a. Aşağıdaki özelliklerin okuduğunuz şiirin hangi dördlüklerine ait olduğunu belirleyip örnekteki gibi işaretleyiniz.

Şiirin Dördlükleri	Tırnak işareti kullanılmıştır.	Son dizesi "Türküz, Türkçe konuşuruz." şeklindedir.	Bir şehir ismi geçmektedir.	Dördlük "Türkçem" ile başlamaktadır.
1.		✓		✓
2.	✓	✓		
3.		✓		
4.	✓	✓		✓
5.		✓		✓
6.		✓		
7.		✓	✓	✓
8.		✓		

b. Seçtiğiniz iki dördlüğü benzer ve farklı yönleri bakımından sözlü olarak karşılaştırınız.

1. ve 7. dördlükler benzer çünkü ikisi de "Türkçem"le başlıyor ve "Türküz, Türkçe konuşuruz." dizesiyle bitiyor. Fark olarak 1. dördlük Türkçeyi "ana dilim, ilk sevgilim" diye anlatırken 7. dördlük Kırşehir ve Âşık Paşayı anıyor; yani 7. dördlükte yer/kişi adı var, 1.'de yok.